

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

5.Bhar.69/2023/20. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2023. szeptember 15. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A rablás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társa ellen indított büntető ügyben a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 2022. október 27. napján kihirdetett 13.Bf.51/2022/23. számú ítéletét megváltoztatja.

A Terhelt1 I.r. vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 4 (négy) év 6 (hat) hónapra mérsékli.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja azzal, hogy az I.r. vádlott érvényes személyazonosító okmánnal nem rendelkezik, tényleges tartózkodási helye: benyújtó4.

A harmadfokú eljárás során felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Balassagyarmati Járásbíróság – a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárás keretében – 2019. november 4. napján meghozott és kihirdetett 1.B.50/2019/22. számú ítéletével Terhelt1 I.r. vádlottat az ellene társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c), g) pont] valamint bűnsegédként elkövetett testi sértés büntetének kísérlete [Btk. 164. § (1), (3), (6) bekezdés c) pont] miatt emelt vád alól, míg Terhelt2 II.r. terheltet az ellene társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c), g) pont] miatt emelt vád alól – bizonyítottság hiányában – felmentette.

[2] Az I., II.r. terheltek bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása végett bejelentett ügyészségi fellebbezés folytán eljáró Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság – bizonyítás lefolytatását követően – a 2021. június 25. napján tartott tárgyaláson meghozott 13.Bf.34/2020/26. számú végzésével a fenti elsőfokú ítéletet Terhelt1 I.r. vádlott tekintetében hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította, míg Terhelt2 II.r. terhelt tekintetében azt helybenhagyta.

[3] II.r. terhelt esetében – a helybenhagyás folytán – az elsőfokú ítélet 2021. június 25. napján jogerőre emelkedett.

[4] Ugyanakkor a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2022. március 10. napján meghozott 4.Hkf.14/2022/4. számú végzésével a másodfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyező rendelkezését hatályon kívül helyezte és a másodfokú bíróságot Terhelt1 I.r. vádlottat érintően új másodfokú eljárásra utasította.

[5] A Balassagyarmati Törvényszék – megismételt eljárás keretében – a 2022. október 27. napján tartott fellebbezési tárgyaláson meghozott 13.Bf.51/2022/23. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet a másodfellebbezéssel érintett Terhelt1 I.r. vádlott tekintetében megváltoztatta akként, hogy őt bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetésében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont] és testi sértés büntette kísérletében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés], s ezért őt, mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül, 5 év 6 hónap – fegyház fokozatú – szabadságvesztésre és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította továbbá, hogy I.r. vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható. Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből I.r. vádlottat 6.048.384 forint megfizetésére kötelezte, míg a fennmaradó – köztük a megismételt eljárás során felmerült – bűnügyi költség állam általi viseléséről rendelkezett. Egyebekben – a lefoglalt bűnjeleket érintő részében – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[6] A másodfokú ítélet ellen a bűnösség megállapítását és büntetés kiszabását sérelmezve, elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében Terhelt1 I.r. vádlott és védője jelentett be fellebbezést.

[7] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.114/2023/3. számú, 2023. február 27. napján kelt átiratában a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság fenti ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

[8] Kifejtett álláspontja szerint az első- és a másodfokú bíróságok hatályon kívül helyezésre okot adó abszolút vagy relatív eljárási szabálysértést nem vétettek. Megítélése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságát bizonyítás felvételével, illetőleg az ügyiratok tartalma, helyes ténybeli következtetés alapján megfelelően kiküszöbölte és megalapozott, ekként a harmadfokú eljárásban is irányadó tényállást állapított meg.

[9] A törvényszék indokolási kötelezettségének a logika szabályainak megfelelően eleget tett. A fellebbviteli főügyészség szerint a másodfokú bíróság – az ítéleti tényállás részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölése után – okszerű következtetést vont a I.r. vádlott bűnösségére és cselekményének jogi minősítése, a kiszabott büntetés is törvényes.

[10] Az I.r. vádlott védője fellebbezését írásban a nyilvános ülést megelőző napon indokolta. Ebben hivatkozott arra, hogy a másodfokú bíróság által megállapított eltérő tényállás is részbeni megalapozatlanságban – iratellenes megállapítás, téves ténybeli következtetés – szenved, mely azonban álláspontja szerint a harmadfokú eljárásban az iratok tartalma alapján orvosolható. E körben rámutatott, miszerint a másodfokú bíróság Terhelt2 II.r. terhelt vallomásainak értékelésekor az ügyiratok tartalmával ellentétesen rögzítette, miszerint anélkül terhelte I.r. vádlottat, hogy a DNS vizsgálat eredményét vele a hatóság közölte volna. Emellett sérelmezte, hogy a törvényszék II.r. terhelt vallomásainak átfogó értékelésével, szavahihetőségének részletes vizsgálatával adós maradt. S kitért arra is, hogy az első gyanúsított, I.r. vádlott vonatkozásában meglehetősen szűkszavú tényállításokat tartalmazó vallomását követően egy hónappal – minden indok nélkül – jóval részletesebb, a spray és maszk használatára vonatkozóan vallomást tett, emellett a pulóver eredetéről is eltérően számolt be, mely felveti annak lehetőségét, valószínűségét, hogy akár a védőjétől, akár más módon az eljárás addig rendelkezésre álló más bizonyítékairól tudomást szerzett.

[11] Ugyancsak kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság anélkül vetette el Terhelt1 I.r. terhelt részbeni beismerő nyilatkozatát visszavonó vallomását, hogy ezirányban részletes vizsgálatot folytatott volna. Holott tanú14 és családja I.r. vádlott irányában folyamatos nyomást, pontosabban elvárást gyakorolt azért, hogy II.r. terhelt előzetes fogvatartása megszűnjön.

[12] Azt is hangsúlyozta, miszerint tanú10 tanúvallomása, melynek értékelését a törvényszék ugyancsak elmulasztotta, a híváslista adatait alátámasztotta, hiszen, bár nem emlékezett a hívásokra, azt megerősítette, hogy az I.r. vádlottal folytatott beszélgetést. Ezt együtt értékelve a szagazonosítás Terhelt1 I.r. vádlottra negatív eredményével, és a fentebb előadottakkal, álláspontja szerint védenca büntetőjogi felelősségének megállapítására nem kerülhet sor.

[13] Ezért összességében a másodfokú ítélet megváltoztatását és I.r. vádlott társtettesként elkövetett rablás büntette és testi sértés büntette kísérlete miatti vád alól történő felmentését indítványozta.

[14] Tekintettel arra, hogy az ügyben nyilvános ülés kitűzését I.r. terhelt határidőben indítványozta, így az ügyben a harmadfokú bíróság a Be. 621. § (3) bekezdése értelmében nyilvános ülést tartott.

[15] A nyilvános ülésen a védő a fellebbezés írásbeli indokolásában írtakat ismételte meg, s többször is kiemelte a védencét terhelő bizonyítékok zárt logikai láncolatának hiányát.

[16] Az ügyész fenntartotta a fellebbviteli főügyészségi átiratban írtakat.

[17] Terhelt1 I.r. vádlott felszólalásában és utolsó szó jogán csatlakozva védőjéhez ártatlanságát, a bizonyítékok ellentmondásosságát, és a hosszú ideje tartó eljárásban hozott döntések ellentétes voltát hangsúlyozta, melyek szintén felelősségének hiányára utalnak.

[18] Az I.r. vádlotti és védői fellebbezések kizárólag enyhítést célzó részükben bizonyultak alaposnak.

[19] A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság ítéletének a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, valamint azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és a hatályon kívül helyezés folytán megismételt első- és másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki milyen okból fellebbezett. A (2) bekezdés alapján a döntése kiterjedt az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező ítéleti rendelkezésekre (pl.: feltételes szabadság lehetősége, bünygyi költség) is.

[20] Ez azt jelenti, hogy a felülbírálat a Be. 617. § alapján alkalmazandó Be. 590. § (9) bekezdése folytán nem terjedt ki a másodfellebbezéssel (ellentétes döntéssel) nem érintett Terhelt2 II.r. terheltre vonatkozó rendelkezésekre.

[21] A Terhelt1 I.r. vádlottat érintő felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy az eljáró bíróságok a (bizonyítási) eljárást túlnyomórészt az általános és a megismételt eljárásra vonatkozó külön perrendi szabályok betartásával folytatták le. Ahogy a törvényszék, úgy az ítéltábla sem észlelt az ügydöntő határozatok hatályon kívül helyezését eredményező, a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti továbbá a Be. 609. § (1), (2) bekezdése szerinti eljárási szabálysértést, amely az ügy érdemi elbírálását kizárta volna, ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak.

[22] A törvényszék által az elsőfokú bírósági eljárásnál észlelt relatív eljárási szabálysértések a másodfokú eljárás során orvosolhatóak voltak, illetőleg az ügy érdemére kihatásuk nem volt.

[23] Az elsőfokú bíróság részéről további, az ügy érdemére ki nem ható eljárási szabálysértés még, hogy az ítélete Be. 549. § (3) bekezdése szerinti szóbeli indokolását a Be. 445. § (2) bekezdés g) pontjában foglalt előírás ellenére a jegyzőkönyvben lényegében nem rögzítette.

[24] Az ezzel összefüggésben az 1.B.50/2019/22. sorszámú jegyzőkönyv 28. oldalán írtak, miszerint „a bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményeként a vádirati tényállás helyett megállapított tényállás alapján nem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a sértett sérelmére elkövetett bűncselekményeket a vádlottak követték el, így őket bizonyítottság hiányában felmentette”, a jegyzőkönyv kötelező tartalmi elemeire foglalt fenti törvényi előírásnak nyilvánvalóan nem felel meg, abban ugyanis egyetlen az ügyre vonatkozó konkrét adat sem szerepel.

[25] A törvényszék a másodfokú eljárás során a perrendi szabályokat mindenben megtartotta.

[26] Felhívja ugyanakkor a figyelmet a harmadfokú bíróság arra is, hogy a Be. 549. § (4) bekezdéséből, illetőleg a Be. 551. § (1) bekezdésében írtakból kitűnően a rendelkező részt a

jogorvoslati nyilatkozatok megtétele előtt a jelenlevő fellebbezésre jogosultaknak kézbesíteni kell, jelen ügyben azonban ennek megtörténte a tárgyalásról készült jegyzőkönyvek alapján az első, de a másodfokú eljárásban sem volt igazolható.

[27] Megállapítható továbbá, hogy az eljáró bíróságok a vád tárgyává tett és felülbírálat alapját képező bűncselekmény(ek) elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat feltárták, tényállás tisztázási kötelezettségüknek eleget tettek. Az elsőfokú bíróság részéről e tekintetben felmerült hiányosságot a törvényszék maradéktalanul orvosolta.

[28] A vádra utalás és az előzményi eljárási adatok (Be. 561. § (3) bekezdés a) pont) az elsőfokú ítéletben hiányosan szerepeltek, ugyanakkor a másodfokú bíróság ítélete ezen adatokra is példás részletességgel, tényszerűen utalt.

[29] Az elsőfokú ítéletnek a másodfokú határozatban nem módosított Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja szerinti része, Terheltl I.r. vádlott személyi körülményeire, előéletére vonatkozó adatok – melynél a harmadfokú bíróság a tényállás megnevezést a Be. 561. § (3) bekezdés b) és c) pontjában foglaltak alapján mellőzte – az erkölcsi bizonyítvány szerint, a többszörös visszaesést, továbbá a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést megalapozó elítélések adataival kiegészítésre szorultak. Ezek szerint Terheltl I.r. terheltet:

1. A Váci Városi Bíróság 2005. szeptember 21. napján jogerőre emelkedett 1.B.504/2004/10. számú ítéletével (elkövetés: 2004. szeptember 29.) társtettesként elkövetett garázdaság vétsége és társtettesként elkövetett testi sértés vétsége miatt 5 hónap fogházbüntetésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés kitöltésének időpontja – figyelemmel a feltételes szabadság utóbb történt megszüntetésére és a szabadságvesztés összbüntetésbe foglalására is – 2012. január 23.

2. A Váci Városi Bíróság 5.B.409/2007/24. számú, a Pest Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság 14.Bf.414/2008/13. számú határozata folytán 2008. október 3. napján jogerőre emelkedett ítéletével társtettesként elkövetett rablás büntette (elkövetés: 2007. október 6.) miatt – mint visszaesőt – 3 év 2 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.

3. A Budaörsi Városi Bíróság 2009. február 5. napján jogerős 13.B.994/2006/12. számú ítéletével 2006. február 23. napján elkövetett hamis vád büntette miatt mint visszaesőt, 1 év börtönbüntetésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben megszüntette az 1. pont alatti büntetésből engedélyezett feltételes szabadságot és megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

4. A Váci Városi Bíróság 2008. április 16. napján kelt B.21/2006/29. számú, a Pest Megyei Bíróság mint másodfokú bíróság Bf.420/2008. számú határozata folytán 2010. február 1. napján jogerőre emelkedett ítéletével önbíráskodás büntette (2005. április 6.), rongálás vétsége, testi sértés vétsége és garázdaság vétsége (elkövetés: 2006. január 1.) miatt mint különös visszaesőt 1 év 8 hónap börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte, egyben megállapította, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható.

A 2., 3. és 4.pont alatti büntetéseket a Váci Városi Bíróság 2010. május 4. napján kelt és 2010. május 18. napján jogerőre emelkedett 5.Beü.54/2010/4. számú ítéletével összbüntetésbe foglalta. Az összbüntetés tartamát 3 év 10 hónap börtönbüntetésben állapította meg azzal,

hogy Terhelt1 terhelt különös visszaeső és feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztés kitöltésének napja 2011. augusztus 6. egy másik szabadságvesztés büntetést.

5. A Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 2015. május 21. napján kelt és jogerőre emelkedett ítéletével lopás büntette miatt (elkövetési idő: 2014. szeptember 29.) mint többszörös visszaesőt 1 év 6 hónap börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte.

6. A Váci Járásbíróság 2014. június 13. napján kelt 6.B.182/2012/102. számú, a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 5.Bf.986/2014/2. számú határozata folytán 2015. október 27. napján jogerőre emelkedett ítéletével 2006. február 12. napján elkövetett rablás büntette és 2007. augusztus 15. napján elkövetett zsarolás büntette miatt – mint visszaesőt – 5 év fegyházbüntetésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte, megállapítva, hogy feltételes szabadságra nem bocsátható. A szabadságvesztés kitöltésének napja 2018. május 27.

[30] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kapcsán a másodfokú bíróság azt rögzítette, hogy az a Be. 592. § (2) bekezdés b) és d) pontja szerinti részleges megalapozatlansági hibában szenved, melyet bizonyítás felvétele, illetőleg az iratok alapján és a helyes ténybeli következtetés levonásával, határozatának [79]-[84] bekezdéseiben, a Be. 593. § (1) bekezdés c) pontja alapján eltérő tényállás megállapításával kiküszöbölt.

[31] Az ekként megállapított tényállás már felderített, hiánytalan, irathú és helytelen ténybeli következtetést sem tartalmaz, az Terhelt1 I.r. terhelt védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok okszerű értékelésén alapul, így a harmadfokú eljárásban is irányadó volt.

[32] Az elsőfokú bíróság hiányosan, a másodfokú bíróság azonban teljeskörűen eleget tett indokolási kötelezettségének.

[33] A másodfokú bíróság az eltérő tényállás megállapításakor a felülmérlegelés tilalmát nem sértette, s következetesen mutatott rá az elsőfokú ítélet megalapozatlansági hibáira, s arra, hogy eltérő megállapításait mely bizonyítékokra alapozta.

[34] Az ítéltábla az e körben előadottakkal mindenben egyetértett, ezért csak a következők kiemelése szükséges:

[35] Nem foghatott helyt a főként II.r. terhelt szavahihetőségének és I.r. terhelt beismerő vallomása visszavonásának indokait érintően a másodfokú bíróság bizonyítékmérlegelő tevékenységével szemben megfogalmazott védői kritika. Kétségtelen, hogy mindkét tárgyban az értékelés sommázatát a másodfokú bíróság röviden foglalta össze, de az egyes bizonyítékok elemzésénél visszatérően foglalkozott a terhelti vallomások értékelésével és azzal, hogy azokból mely tényállításokat mely okból fogadta vagy vetette el. S így nyilvánvalóan nem ténszerű azon védői következtetés sem, miszerint a törvényszék Terhelt2 II.r. terhelt állításait kritika nélkül fogadta el.

[36] Azt is szükséges megjegyezni, hogy a bizonyítékok zárt logikai láncolatának hiányára hivatkozás adott ügyben egyébként is értelmezhetetlen. Az e körben megjelölt – mára egyébként már nem is egységes megítélésű – elméletek ugyanis azt modellezték, ha az adott cselekményt érintően kizárólag közvetett, azaz olyan bizonyítékok állnak rendelkezésre, melyek a büntetőjogilag releváns tényekhez csak közvetetten kapcsolódnak. Jelen ügyben azonban a Terhelt2 II.r. vallomásai részbeni származékos jellege ellenére közvetlenül az

elsődleges tényekre, az elkövetők személyére vonatkoztak, s végképp megkérdőjelezhetetlen a bizonyíték követlensége Terhelt1 I.r. vádlott később visszavont, magát terhelő vallomása esetében.

[37] Az általánosságban Terhelt1 I.r. vádlott által használt SIM kártya elkövetés idején, de az elkövetés helyszínétől 51 km-re történt forgalmazása nem alkalmas a genetikai szakértői véleményből, II.r. terhelt társát terhelő állításaiból, s magának I.r. vádlottnak a megelőző bírósági eljárásban a másodfokú tárgyaláson tett részbeni beismerő vallomásából egyértelműen következő cselekvőségének megkérdőjelezésére.

[38] A hívásforgalmi adat ugyanis nem igazolja, hogy a kérdéses hívást az I.r. vádlott folytatta le, azaz, hogy a SIM kártyát tartalmazó telefon az elkövetés idején ténylegesen a birtokában volt.

[39] Ezen következtetést erősíti az az objektív tény is, miszerint a SIM kártyát a kérdéses hívás idején nem abban a telefonban használták, mint amelyben azt a későbbiekben az I.r. terhelt letétjeként kezelték.

[40] Csak a teljesség igényével jegyzi meg a harmadfokú bíróság, hogy bűnelkövetői körben általánosan ismert módszer az esteleges lelepleződés esetére későbbi alibi biztosítása érdekében a hívószám elkövetés idején, más helyszínen való használatának megszervezése, melyre utal jelen ügyben a különböző készülék használata, és azon körülmény is, hogy ezen kívül adott időszakban a SIM kártyáról mással forgalmazás nem történt. S itt szükséges rámutatni arra is, hogy – jóval a cselekményt követően – tanú10, az I.r. vádlott közeli hozzátartozója elfogulatlanul semmiképpen sem tekinthető tanúvallomásában a kérdéses beszélgetésekre egyáltalán nem emlékezett, így azon konkrétumok nélküli állítása, hogy mással e számon szerinte nem beszélt, nem alkalmas annak igazolására, hogy a cselekmény idején a híváslista szerinti beszélgetést valóban Terhelt1 I.r. vádlott folytatta le.

[41] Bár a genetikai szakértői vélemény a kérdéses mintában I.r. vádlott esetében csak részleges férfiági haplotípus egyezést mutatott ki, mely szakértői szempontból I.r. vádlott bármely férfiági rokonától való származás lehetőségét is felvethetné, ugyanakkor viszont a rendelkezésre álló egyéb személyi bizonyítékok, így I.r. részbeni beismerő vallomásának és II.r. terhelttársára vonatkozó állításainak elemzésével és együttes értékelésével a más férfiági rokontól való származás kizárható volt. A védő fellebbezésében hivatkozottak – miszerint iratellenes a törvényszék megállapítása, hogy a II.r. vádlott társát terhelő vallomásának megtételekor még nem volt ismeretében a DNS szakvéleménynek – nem volt osztható. Arról ugyanis a II.r. vádlottnak a kihallgatásakor még valóban nem lehettek ismeretei, hogy az I.r. vádlott minor DNS-e is azonosítottá vált, a körülményekből egyedül sajátja azonosítására következtethetett. Hozzáteve ehhez azt, hogy a minor DNS azonosítása folytán nem csak az I.r. vádlott, hanem valamennyi férfiági rokona a nyomozó hatóság látókörébe kerülhetett, még kevesebb az indok, hogy az anyósa – feltárható indok nélkül – éppen a saját lánya férjét nevezze meg lehetséges elkövetőként.

[42] Emellett a másodfokú bíróság alappal tulajdonított jelentőséget annak, miszerint – szemben Terhelt2 II.r. terhelttel – Terhelt1 I.r. vádlott a helyszínen való jelenlétét tagadó vallomásaiban a sértett kerítésénél vett minta fenti részleges DNS azonosságára semmilyen magyarázattal nem szolgált. Ugyanakkor a megelőző másodfokú eljárásban tett részbeni beismerő vallomása, melyben a sértetti ingatlanra történt behatolás módját igen részletesen feltárta, a szakértői vélemény megállapításaival és a szemle jegyzőkönyv adataival, sőt a sértett előadásával is összhangban állt.

[43] Ezen a helyszínen való jelenlétét elismerő I.r. vádlotti vallomás visszavonása – ahogy arra a másodfokú bíróság ítéletében helytállóan utalt – nem elfogadható, az elmondottak, illetőleg az eljárás egyéb adatai nem valószínűsítik, hogy annak megtételekor Terhelt1 I.r.

terhelt kényszer, fenyegetés hatása alatt állt. De emellett a védő által hangsúlyozott, tanú¹⁴ és családja részéről fennállt nyomás a sértetti ingatlanban történt behatolás ilyen mélységű, az eljárás egyéb adataival összhangban álló leírására magyarázattal egyébként sem szolgálna.

[44] A II.r. terhelt Terhelt1 I.r. vádlottat terhelő, egyrészt közvetlen észlelésen (pl: maszk készítése), másrészt hallomáson (pl.: Terhelt1 által vele közöltek a sértett lefűjásáról) alapuló tényállításai emellett a sértetti előadással, a szemle jegyzőkönyv adataival, szakértői véleményekkel a releváns tények tekintetében úgyszintén összeesengtek.

[45] A másodfokú bíróság bizonyítékértékelő tevékenysége ekként a logika szabályainak megfelelt, a felmentést célzó fellebbezés tehát lényegében e törvényes mérlegelést támadta, így a harmadfokú eljárásban eredményre nem vezethetett.

[46] Mindezek alapján a másodfokú bíróság vont helyes következtetést Terhelt1 I.r. vádlott bűnösségére, s a cselekmény minősítése mindenben megfelel a büntető törvény rendelkezéseinek, a jogi indokolásban (másodfokú ítélet [88]-[91] bekezdése) kifejtettek helytállóak.

[47] Az irányadó tényállásban rögzített elkövetői magatartás alapján a Btk. 365. § (1) bekezdés a) pontjában rögzített törvényi tényállási elemek megvalósulása vitán felül áll. Figyelemmel arra, hogy – II.r. terhelt felmentésével is összefüggésben – az elkövetői oldalon a harmadik személy jelenlétére vonatkozó megállapítások mellőzésre illetőleg módosításra kerültek, a rablás vád szerinti csoportosan elkövetettkénti (Btk. 365. § (3) bekezdés c) pont) minősítése fel sem merülhetett. A másodfokú bíróság azt is helyesen fejtette ki, miszerint a sértett nyugdíjkorhatárt el nem érő kora miatt, az elhárítást megnehezítő egyéb ismert betegségek hiányában, a Btk. 365. § (3) bekezdés g) pont szerinti minősítő körülmény felrovására sem kerülhetett sor.

[48] A másodfokú bíróság nem tévedett az elkövetői alakzat megállapításakor sem. Függetlenül attól, hogy az irányadó tényállás alapján Terhelt1 I.r. vádlott volt az egyedüli, aki a sértettel szemben erőszakot alkalmazott, ismeretlenül maradt társa – vele szándékegységben – a sértett ingóságainak elvételében való tevőlegességgel maga is a rablás törvényi tényállási keretei közé lépett.

[49] A testi épség elleni cselekmény tekintetében ellenben az irányadó tényállás alapján I.r. vádlott volt az egyedüli, aki törvényi tényállási elemet valósított meg, így a testi sértés büntette kísérletéért tettesként felel. Egyetértett az ítéltábla azon megállapítással, hogy az ismétlődő direkt bántalmazás I.r. vádlott részéről testi sértésre irányuló egyenes szándékra utal, míg a bántalmazás módja, irányultsága, ismételtsége folytán a be nem következett nyolc napon túl gyógyuló eredmény tekintetében őt eshetőleges szándék terheli.

[50] A büntetés kiszabása során irányadó körülményeket a törvényszék túlnyomórészt helyesen tárta fel. További súlyosító tényező a hasonló jellegű cselekmények adott területén is köztudomású elszaporodottsága.

[51] Ugyanakkor, bár az elsőfokú bíróság nyomatékos súllyal vette figyelembe a vádlott javára enyhítő körülményként az időmúlást, elmaradt annak értékelése, hogy ebből tetemes tartam a bírósági eljárás elhúzódásából tevődött ki. Míg az időmúlás semmi mást nem értékel, mint a bűncselekmény elkövetésétől eltelt idő hosszát, az eljárás elhúzódása a büntetőügyben eljáró hatóság oldalán felmerült okra vezethető vissza. Jelen ügyben ezért nem az volt a leglényegesebb kérdés, hogy mennyi idő telt el a bűncselekmény elkövetése és az ügydöntő határozat meghozatala között, hanem az, hogy a büntetőügyben eljáró hatóságok betartották-e az ügy észszerű időn belül történő elbírálásának követelményét. Ennek jelentőségét mutatja, hogy a 2/2017. (II. 10.) AB határozat alkotmányos követelményként rögzíti, hogy amennyiben a bíróság a terhelttel szemben alkalmazott büntetőjogi jogkövetkezményt az eljárás elhúzódása miatt enyhíti, akkor határozatának indokolása rögzítse az eljárás elhúzódásának a tényét, valamint azzal összefüggésben a büntetés enyhítését és az enyhítés mértékét. Ez az alkotmányos követelmény jelenik meg a Be. 564. § (4) bekezdés b) pontjában is.

[52] A jelen ügyben a bírósági eljárás elhúzódása a 2016. június 2-i vádemelés, és az első – ugyancsak az I.r. vádlott elítélésével zárult – elsőfokú ügydöntő határozat 2017. április 10-i időpontjára figyelemmel a többszöri hatályon kívül helyezés és eljárásismétlés következménye, amely a vádlott oldalán újabb, és szintén nagy nyomatékú enyhítő tényező.

[53] A fentiek szerint kiegészített bűnösségi körülmények alapján, figyelemmel az I.r. vádlott személyében rejlő kimagasló társadalomra veszélyességre és a cselekmény nagyobb tárgyi súlyára, a törvényszék helyesen, a büntetéskiszabási elvekkel és büntetési célokkal összhangban választotta meg Terhelt I.r. vádlott esetében a büntetés nemét. Ugyanakkor az ítéltábla úgy ítélte meg, hogy a kiszabott büntetésben nem jutott érvényre az időmúláson kívül a bírósági eljárás rendkívüli, I.r. vádlottal semmilyen összefüggésbe nem hozható elhúzódása. Ezért ez utóbbira figyelemmel lehetőséget látott a szabadságvesztés tartamának további egy évvel történő mérséklésére.

[54] Ennél nagyobb mérvű enyhítésre az I.r. vádlott többszörös visszaesői minőségen túli, erőszakos jellegű cselekmények miatt is büntetett előélete valamint a hasonló jellegű cselekmények miatti büntetőeljárás hatálya alatti elkövetés ténye, továbbá a cselekmény tárgyi súlyát fokozó körülmények (éjszakai, társas elkövetés) miatt a harmadfokú bíróság sem látott lehetőséget.

[55] A másodfokú bíróság törvényesen rendelkezett a szabadságvesztés végrehajtási fokozatáról, valamint a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének kizárásáról, s azok jogszabályi alapját is pontosan jelölte meg.

[56] A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a pontosan megjelölt jogszabályi rendelkezéssel összhangban állt.

[57] A fentiekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság a Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság ítéletét büntetést kiszabó részében a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, egyéb törvényes rendelkezéseit pedig a Be.

623. §-a alapján helybenhagyta, átvezetve a vádlott személyi adataiban időközben bekövetkezett változásokat.

[58] A harmadfokú eljárásban a kirendelt védő díjával felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 632. § (4) bekezdésén alapul.

Budapest, 2023. szeptember 15.

dr. Borbás Virág Bernadett s.k.
a tanács elnöke

dr. Raczky Katalin s.k.,
előadó bíró

dr. Ignácz György s.k.,
bíró

A Balassagyarmati Törvényszék mint másodfokú bíróság 13.Bf.51/2022/23. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 5.Bhar.69/2023/20. számú ítéletében írt változtatással 2023. szeptember 15. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2023. szeptember 15.

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelélül:
Moncz Tímea
tisztviselő